

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณลักษณะส่วนบุคคล การสนับสนุนจากองค์กร ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(Descriptive Research) เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Study) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 231 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างและการคำนวณขนาดตัวอย่าง

มีทั้งหมด 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) ทำการสำรวจจำนวนและรายชื่อของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ทั้งหมด 231 คน แล้วนำมาจัดเรียงรายชื่อต่อเนื่องกันไปตามทะเบียนรายชื่อของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

2) การคำนวณขนาดตัวอย่าง ใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร โดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร(อรุณจิรวัดณ์กุล และคณะ, 2551)

$$n = \frac{NZ_{\alpha/2}^2 \sigma^2}{e^2(N-1) + Z_{\alpha/2}^2 \sigma^2}$$

เมื่อ	n	=	จำนวนขนาดตัวอย่าง
	N	=	ประชากรที่ศึกษา คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ปีงบประมาณ 2552 (ตุลาคม 2551- กันยายน 2552) จำนวน 231 คน
	$Z_{\alpha/2}$	=	ค่ามาตรฐานใต้โค้งปกติที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($Z_{\alpha/2}$ หรือ $Z_{0.025} = 1.96$)
	e	=	ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ยอมให้เกิดขึ้น ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัย กำหนดให้ความคลาด เคลื่อนของค่าเฉลี่ยที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างจากค่าเฉลี่ยของประชากร เท่ากับ 0.05
	σ	=	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสฟติด ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือ ซึ่งมีค่า = 0.46

จากสูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างและการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่พบผลการศึกษามีลักษณะใกล้เคียงกับค่าความแปรปรวนของคะแนนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการทดลองใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตตำบลพันดอน อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 ตัวอย่าง คำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

คำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยการแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$n = \frac{231 \times (1.96)^2 \times (0.46)^2}{(0.05)^2 \times (231 - 1) + (1.96)^2 \times (0.46)^2}$$

$$n = 135$$

เพราะฉะนั้น ในการทำวิจัยครั้งนี้ต้องใช้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 135 คน

3) เมื่อได้ขนาดตัวอย่างแล้ว ได้นำขนาดตัวอย่างที่ได้นั้นมาทำการคำนวณหาช่วงของการคัดเลือกตัวอย่าง โดยใช้สูตร $I = N/n$ (วินัส พิษวณิชย์และคณะ, 2547) ในการคำนวณ ดังนี้

เมื่อ I คือ ช่วงของการคัดเลือกตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด
 n คือ จำนวนขนาดตัวอย่าง
 แทนค่า $I = N/n$
 $I = 231/135$
 $= 1.71$ ปัดขึ้นเป็น 2

4) จากการคำนวณได้ช่วงระยะห่างของตัวอย่าง

ทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้น (Random start = R) ของตัวอย่างแรก โดยการจับฉลากตัวอย่างที่ต้องการ คือ หมายเลขที่ตรงกับค่า R ให้ R มีค่าระหว่างตำแหน่งที่ 1 และที่ 3 ได้ตำแหน่งที่ 2 นับเป็นตัวอย่างที่ 1 เมื่อได้ตำแหน่งเริ่มต้นแล้ว จากนั้นเลือกตัวอย่างในลำดับถัดไป (2,4,6,8.....In+2) จนได้จำนวนตัวอย่างครบ 135 คน

3.2.2.2 กลุ่มที่ใช้แนวทางในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

กลุ่มตัวอย่างได้จากการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ที่ให้ข้อมูลได้ดีที่สุด (Key informants) ที่มีผลงานเด่นและสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 11 คน

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแนวทางในการสนทนากลุ่ม จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี โดยกำหนดให้แบบสอบถามและคำถามในการสนทนากลุ่มให้สอดคล้องกับตัวแปรแต่ละตัวตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งแบ่งตามประเภทของการเก็บข้อมูลได้ 2 ประเภท ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และระยะเวลาที่เคยเข้าร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เป็นคำถามปลายปิดให้เลือกตอบและปลายเปิดให้เติมข้อความ

เพศ หมายถึง เพศของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น 1) ชาย 2) หญิง

อายุ หมายถึง อายุของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) วัดเป็น ปี

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพสมรสของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น 1)โสด 2)สมรส 3)หม้าย 4)หย่า 5)แยกกันอยู่

ระดับการศึกษา หมายถึง การจบการศึกษาในระดับสูงสุดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีระดับการวัดเป็นอันดับสเกล (Ordinal Scale) วัดเป็น1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 4) ปวส./อนุปริญญา 5) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

อาชีพ หมายถึง อาชีพปัจจุบันที่เป็นอาชีพหลักของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่สร้างรายได้มากกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) โดยแบ่งเป็น 1) เกษตรกร 2) ค้าขาย (3) รับจ้าง 4) แม่บ้าน/พ่อบ้าน5) อื่น ๆ

รายได้ หมายถึง รายได้ทั้งหมดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เช่น เงินเดือน เงินค่าตอบแทน การประกอบอาชีพเสริมต่าง ๆ มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) วัดเป็น บาท

ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมายถึง จำนวนปีที่เป็นและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) นับเป็นปีเต็มและเศษของเดือนไม่นำมารวม

ระยะเวลาที่เคยเข้าร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด หมายถึง จำนวนปีที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) วัดเป็น ปี

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์กร ประกอบด้วยด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ โดยคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ระดับ (3,2,1) มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความหมาย	คะแนน
การสนับสนุนจากองค์กรมาก	3
การสนับสนุนจากองค์กรปานกลาง	2
การสนับสนุนจากองค์กรน้อย	1

การแปลผลรายข้อโดยแบ่งช่วงคะแนน เป็น 3 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามเกณฑ์ของ เบสต์ (Best,1977) ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

การสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในระดับมาก	หมายถึง	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.33 – 3.00
การสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง	หมายถึง	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.67 – 2.32
การสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในระดับน้อย	หมายถึง	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.66

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ การมีส่วนร่วมในการการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ระดับ (3,2,1) มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล(Interval Scale) โดยมีเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้

ความหมาย	คะแนน
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก	3
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง	2
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย	1

การแปลผลรายข้อโดยแบ่งช่วงคะแนน เป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1977) ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก	หมายถึง	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.33 – 3.00
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง	หมายถึง	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.67 – 2.32
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย	หมายถึง	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.66

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิดให้เติมข้อความ

3.3.2 แบบแนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยได้ร่างขึ้นตามตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมและใช้เสริมข้อมูลบางส่วนที่ซับซ้อนให้ได้รายละเอียดด้านความคิดเห็น(Exploring Opinions) ซึ่งมีทั้งหมด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์กร ในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ คำถามเป็นแบบปลายเปิดให้กลุ่มร่วมสนทนาในแต่ละประเด็นของการมีส่วนร่วมจนทุกคนยอมรับและตกลงร่วมกัน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามให้ตอบเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี และข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้กลุ่มร่วมสนทนาในแต่ละประเด็นของการมีส่วนร่วมจนทุกคนยอมรับและตกลงร่วมกัน

3.4 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 การสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถามและแบบแนวทางการสนทนากลุ่ม ตลอดจนตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

- 3) ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามและแนวคำถามในการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงของเนื้อหา(Content validity) และนำแบบสอบถามและแบบแนวคำถามในการสนทนากลุ่มไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้

3.4.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content validity) โดยผู้ศึกษาวิจัยนำแบบสอบถามและแนวคำถามในการสนทนากลุ่มที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมด้านภาษา รวมทั้งเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำแบบสอบถามและแนวคำถามในการสนทนากลุ่มมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองเก็บข้อมูลต่อไป

2) การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง โดยคณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 30 คน ที่ตำบลพันดอน อำเภอภูพาน จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีลักษณะสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานใกล้เคียงและมีพื้นที่ติดต่อกัน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ความเที่ยงมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.7 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีความเที่ยงที่เชื่อถือได้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2543) ซึ่งผลจากการทดสอบค่าความเที่ยงได้ผลดังนี้

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการสนับสนุนจากองค์กร(ตัวแปรต้น) 0.92

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการมีส่วนร่วม(ตัวแปรตาม) 0.96

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามรวม 0.95

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการระหว่าง วันที่ 15 พฤศจิกายน 2552 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2552

3.5.1 ผู้ศึกษาวิจัยขอความอนุเคราะห์จากคณบดี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการออกหนังสือขออนุญาตในการศึกษาวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลถึงสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

3.5.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี เสนอต่อประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลและลงนามในหนังสือขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง

3.5.3 ในกรณีแบบสอบถาม ดำเนินการต่อเนื่อง ดังนี้

3.5.3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเข้าชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยและมอบแบบสอบถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่าง ในที่ประชุมประจำเดือนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และออกดำเนินการเก็บข้อมูลตามศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี รวมทั้งนัดหมายวัน เวลาในการขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน ด้วยตัวเอง

3.5.3.2 หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยส่งหนังสือขอบคุณไปยังผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน

3.5.3.3 เมื่อครบกำหนดแล้ว ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.5.4 ในกรณีแบบการสนทนากลุ่ม ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.5.4.1 ชั้นเตรียมการ

1) ผู้วิจัยนัดวันสนทนากลุ่ม ล่วงหน้า

2) ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการสนทนากลุ่ม และแจ้งหัวข้อในการดำเนินการสนทนากลุ่ม ให้กลุ่มบุคคลทราบเพื่อขอความร่วมมือ

3) ก่อนดำเนินการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้ทบทวนความเข้าใจ รายละเอียดของแบบการดำเนินการสนทนากลุ่ม ทุกครั้ง

3.5.4.2 ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม

1) ผู้วิจัยแนะนำตัวและแจ้งวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม

2) ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มในกลุ่มบุคคล

3) ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้สร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเอง กับผู้ร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อสร้างความไว้วางใจให้เป็นประโยชน์ในการให้ข้อมูลตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

4) ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มบุคคลที่ร่วมสนทนากลุ่ม ตามประเด็นที่กำหนดจนข้อมูลนิ่ง (Settle Down) จึงทำการสรุปและจบการสนทนากลุ่ม

5) ในวันนัดทำการสนทนากลุ่ม ถ้ากลุ่มบุคคลไม่อยู่ให้เลื่อนการสนทนากลุ่มและนัดวันทำการสนทนากลุ่มใหม่ จนกว่ากลุ่มบุคคลจะอยู่ทำการสนทนากลุ่มได้

3.5.4.3 ขั้นตอนการบันทึกผล

บันทึกผลการดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยขออนุญาตจดบันทึกและอัดเครื่องบันทึกเสียงในขณะดำเนินการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นให้บันทึกผลการดำเนินการสนทนากลุ่ม ภายหลังการสนทนากลุ่มเสร็จใหม่ๆ เพื่อป้องกันลืม

3.5.4.4 ขั้นตอนปิดการสนทนากลุ่ม

1) ทบทวนความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลก่อนปิดการทำสนทนากลุ่ม

2) ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้ร่วมสนทนากลุ่ม

3) ภายหลังการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำหนังสือขอบคุณผู้ร่วมสนทนากลุ่มทุกคน

3.6 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

3.6.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

3.6.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือของข้อมูล

3.6.1.2 เมื่อตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นักวิจัยสร้างคู่มือการลงรหัสแล้วนำข้อมูลที่ได้อัลงรหัส ในแบบสอบถามตามคู่มือ

3.6.1.3 ควบคุมคุณภาพของการบันทึกข้อมูล โดยทำการบันทึก 2 ครั้ง ด้วยโปรแกรม Excel จัดเก็บข้อมูลเป็นข้อมูล 2 แฟ้ม จากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้องของการ

ด้วยการพิมพ์ข้อมูลทั้ง 2 เพิ่ม มาตรวจสอบความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของข้อมูลหากพบข้อผิดพลาด เช่น พบข้อมูลที่ไม่มีในแบบสอบถามหรือพบค่าของข้อมูลที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ก็ดำเนินการแก้ไขโดยตรวจสอบกับแบบสอบถาม

3.6.1.4 ทดสอบการแจกแจงข้อมูลทางสถิติ(Normality) ตามข้อกำหนดทางสถิติวิเคราะห์ (Assumption)

3.6.1.5 จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

3.6.2 แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำผลการสนทนากลุ่มที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือของข้อมูล นำมาสรุปประเด็นโดยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

3.7.1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1) คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าต่ำสุด(Minimum) และ ค่าสูงสุด(Maximum)

2) ระดับการสนับสนุนจากองค์กรและระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ใช้สถิติร้อยละ(Percentage)ค่าเฉลี่ย(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา

3.7.1.2 สถิติเชิงอนุมาน(Inferential Statistics)

1) ใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation Coefficient หรือการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปรที่ละคู่ (Bivariate Analysis) ซึ่งตัวแปรทั้งสองตัวนั้นจะต้องมีระดับการวัดไม่ต่ำกว่าช่วงสเกล (Interval Scale) หรืออัตราส่วนสเกล(Ratio Scale) หากตัวแปรที่มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) ต้องทำการเปลี่ยนให้สามารถวิเคราะห์ได้โดยการทำให้เป็นตัวแปรหุ่น(Dummy Variable) และกำหนดค่าตัวแปรที่สนใจให้มีค่าเท่ากับ 1 และค่าตัวแปรที่ไม่สนใจให้มีค่าเท่ากับ 0

(สำเร็จ จันทรสุวรรณและสุวรรณ บัวทวน, 2547) ดังนั้นตัวแปรอิสระที่มีระดับการวัดเป็นนามสเกล ผู้วิจัยได้เปลี่ยนเป็นตัวแปรหุ่น ดังนี้

ตัวแปร	กำหนดค่าตัวแปรที่สนใจ		กำหนดค่าตัวแปรที่ไม่สนใจ	
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	1	ค่าอื่น ๆ	0
เพศ	หญิง	1	ค่าอื่น ๆ	0
อาชีพ	เกษตรกรกรรม	1	ค่าอื่น ๆ	0

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวนี้ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์จับคู่กับตัวแปรตามทีละตัวได้แก่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลการสนับสนุนจากองค์กรกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแบบสองทาง (Two-tailed) ถ้าค่า p-value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละคู่ นั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ใช้เกณฑ์ของอิลิฟสัน เคริท (Elifson Kirkw, 1990) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง $+1$ แบ่งระดับ ดังนี้

$r = 0$	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship)
$r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship)
$r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship)
$r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99	หมายถึง	มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship)
$r = \pm 1$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์สูงมาก (Perfect Relationship)

2) ใช้สถิติ Stepwise Multiple Regression Analysis หรือการถดถอยพหุแบบขั้นตอน ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate Relationship) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปที่มีผลต่อตัวแปรตามตัวเดียว วิเคราะห์เพื่อหาคุณลักษณะส่วนบุคคล การสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี

3.7.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การสรุปข้อมูลจากการสนทนากลุ่มทำได้โดยในขณะสนทนากลุ่ม สามารถสังเกตจากภาวะอิมตัวของข้อมูล หมายถึง ได้ข้อมูลเพียงพอแล้วและสามารถยุติการเก็บข้อมูลข้อนั้นได้นั้นคือ การสนทนากลุ่มที่ดำเนินต่อไปไม่ได้ทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการ

สนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ข้อมูลด้านการสนับสนุนจากองค์กร และข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุดรธานี ตลอดจนปัญหาอุปสรรค จากการทำเนิงาน โดยเน้นในเรื่อง การบริหารจัดการและการสนับสนุนงบประมาณมากที่สุด เนื่องจากเป็นตัวแปรที่มีผลต่อ การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาแยกเป็นหมวดหมู่ แยกประเภทด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา(Content Analysis) เพื่อให้ได้รายละเอียดเพิ่มเติมสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม

